

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

**Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину конференцију
о приступању Републике Србије Европској унији за поглавље 7 Право
интелектуалне својине**

Београд, јануар 2017. године

Преговарачка позиција Републике Србије за Међувладину конференцију о приступању Републике Србије Европској унији за Преговарачко поглавље 7 -
Право интелектуалне својине

I. УВОДНА ДЕКЛАРАЦИЈА

Република Србија прихвата правне тековине Европске уније (ЕУ) у Поглављу 7 - Право интелектуалне својине и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 1. јула 2016. године. Република Србија ће спровести преостале правне тековине, тј. тековине настале након 1. јула 2016. године, до ступања у чланство ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу. Република Србија је упозната са усвајањем Директиве 2016/943 од 8. јуна 2016. године о пословним тајнама и намерава да на одговарајући начин дискутује са Европском комисијом о садржини и начину усклађивања са овом Директивом.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у овом поглављу.

II. ЗАКОНОДАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

Основни прописи Републике Србије из области обухваћене Поглављем 7 – Право интелектуалне својине су: Закон о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС”, бр. 104/09, 99/11, 119/12 и 29/16 - УС), Закон о патентима („Службени гласник РС”, број 99/11), Закон о жиговима („Службени гласник РС”, бр. 104/09 и 10/13), Закон о правној заштити индустријског дизајна („Службени гласник РС”, бр. 104/09 и 45/15) и Закон о заштити топографија полупроводничких производа („Службени гласник РС”, број 55/13).

Законодавство Републике Србије у овој области је у великој мери усклађено с правним тековинама ЕУ.

Предлагање прописа из области заштите и промета интелектуалне својине у делокругу је Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и вршење надзора над радом Завода за интелектуалну својину (у даљем тексту: Завод).

II.1. Ауторско и сродна права

II.1.1. Законодавни оквир

Област ауторског и сродних права уређена је Законом о ауторском и сродним правима, донетим 16. децембра 2009. године, последњи пут измењеним 18. марта 2016. године.

На основу Закона о ауторском и сродним правима донето је више подзаконских аката. Влада је донела Уредбу о условима које треба да испуњавају примерци ауторских дела и предмета сродних права који се депонују, уношењу у евиденцију и депоновању ауторских дела и предмета сродних права и садржају евиденције депонованих ауторских дела и предмета сродних права, код надлежног органа („Службени гласник РС”, број 45/10), Уредбу о утврђивању Листе техничких уређаја и предмета за које постоји обавеза плаћања посебне накнаде носиоцима ауторског и сродних права („Службени гласник РС”, број 45/10) и Уредбу о начину вођења електронске евиденције емитовања и реемитовања ауторских дела од („Службени гласник РС”, број 108/14).

Република Србија је ратификовала и примењује следеће међународне уговоре из ове области: Бернску конвенцију о заштити књижевних и уметничких дела из 1886. године („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори”, број 4/86), Светску (Универзалну) конвенцију о ауторском праву из 1952. године („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори”, број 54/73), Међународну конвенцију о заштити извођача, произвођача фонограма и установа за радио-дифузију - Римску конвенцију, из 1961. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 13/02), Конвенцију о заштити произвођача фонограма од неовлашћеног умножавања њихових фонограма из 1971. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 13/02), WIPO Уговор о ауторском праву из 1996. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 13/02) и WIPO Уговор о интерпретацијама и фонограмима из 1996. године („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 13/02).

Закон о ауторском и сродним правима је делимично усклађен са одредбама Директиве Европског парламента и Савета 2001/29/ЕЗ о хармонизацији одређених аспеката ауторског и сродних права у информатичком друштву. Закон о ауторском и сродним правима у складу са Директивом прописује следећа имовинска права: право на стављање дела у промет, право на чињење дела доступним јавности, право на умножавање дела и право на јавно саопштавање ауторског дела и предмета сродних права. Закон такође прописује и бројне изузетке и ограничења ауторског и сродних права у складу са Директивом, као што су: право на умножавање дела за приватне потребе, право на умножавање дела за потребе наставе, право на умножавање дела за потребе особа са инвалидитетом, право цитирања, право на умножавање дела за потребе вођења управних и судских поступака, ограничење у сврху информисања и ограничења која се односе на ауторска дела на јавним местима. Закон о ауторском и сродним правима садржи и одредбе о мерама технолошке заштите, као и одредбе о санкцијама за њихово неовлашћено уклањање. Одредбе чл. 3.3, 5.3. и 6.4. подстав 4. Директиве 2001/29/ЕЗ нису на адекватан начин пренете у Закон о ауторском и сродним правима.

Закон о ауторском и сродним правима је готово у потпуности усклађен са одредбама Директиве Европског парламента и Савета 2006/115/ЕЗ од 12. децембра 2006. године о праву закупа и праву послуге и одређеним правима сродним ауторском праву у области интелектуалне својине. Закон о ауторском и сродним правима предвиђа искључиво право закупа и послуге за ауторе, интерпретаторе, произвођаче фонограма и видеограма, радиодифузне организације и произвођаче база података са одређеним

изузетима. Поред тога Закон о ауторском и сродним правима дефинише ко су коаутори филмског дела. Истовремено, Закон о ауторском и сродним правима предвиђа право на правичну накнаду у корист коаутора и интерпретатора филмског дела од давања у закуп филмског дела коју су обавезни да плате произвођачи видеограма и произвођачи фонограма. Потребно је минимално усклађивање Закона о ауторском и сродним правима са одредбама ове Директиве. Неусклађеност се састоји у томе што право послуге није дефинисано на идентичан начин као у Директиви, као и што су одредбе о исцрпљењу права стављања у промет примерака дела и предмета сродних права дефинисане тако да прописују национално исцрпљење, а не исцрпљење права дистрибуције у случају прве продаје на територији ЕУ. Такође, са Директивом 2006/115/ЕЗ није усклађена одредба о обавезној законској расподели накнаде између аутора музичких дела, с једне стране, и извођача и произвођача фонограма, с друге стране, као ни одредба по којој се не плаћа накнада за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма у занатским радњама. Према одлуци Уставног суда објављеној у „Службеном гласнику РС”, број 29/16, одредбе члана 171а ст. 1, 2. и 5. Закона о ауторским и сродним правима нису усклађене са одредбама Устава. У складу с наведеним, те одредбе Закона о ауторском и сродним правима, које прописују ограничење накнаде за саопштавање јавности музичких дела, извођења и фонограма су престале да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда.

Закон о ауторском и сродним правима је делимично усклађен са одредбама Директиве 2011/77/ЕУ Европског парламента и Савета од 27. септембра 2011. године, којом се мења и допуњује Директива 2006/116/ЕУ о року трајања заштите ауторског и одређених сродних права. Прописано трајање заштите имовинских права аутора је 70 година након ауторове смрти и 50 година за сродна права, од дана настанка предмета заштите. Одредбе Директиве 2011/77/ЕУ: чл. 1.7, 3.1, 3.2, 3.2а, 3.2б, 3.2в, 3.2г, 10.5. и 10.6 нису пренете или су делимично пренете у национални закон. Неусклађеност се састоји у томе што одредбе о продуженом року трајања права произвођача фонограма и интерпретатора и трајању заштите за музичке композиције са речима нису пренете у национални закон. Такође, у национални закон нису пренете ни одредбе које се односе на права интерпретатора да раскине уговор са произвођачем фонограма, као и на право интерпретатора на додатну годишњу накнаду од произвођача фонограма.

Закон о ауторском и сродним правима штити базе података као ауторска дела и као предмете сродно-правне заштите. Закон о ауторском и сродним правима је делимично усклађен са одредбама Директиве 96/9/ЕЗ Европског парламента и Савета од 11. марта 1996. године о правној заштити база података. Потребно је усклађивање Закона о ауторском и сродним правима са одредбама чл. 7.5, 9.1а, 9.1б. и 9.1ц Директиве. Неусклађеност се састоји у томе што нису прецизно утврђени изузеци од *sui generis* права, као ни права и обавезе законитог корисника базе података.

Закон о ауторском и сродним правима је делимично усклађен са одредбама Директиве 2009/24/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. године о

правној заштити рачунарских програма. Закон дефинише ауторе, коауторе, као и ауторе спојених дела, као и посебна правила о коришћењу рачунарских програма насталих у току радног односа. По правилу рачунарски програм настао у радном односу припада послодавцу или особи која је наручила израду рачунарског програма. Закон такође признаје искључиво право аутора на умножавање рачунарских програма, њихов превод, прилагођавање, аранжирање и било које друге измене рачунарских програма, као и њихово стављање у промет. Закон признаје и низ ограничења права аутора рачунарских програма. Одредбе чл. 5.1, 5.2, 5.3, 6.1а, 6.1б, 6.1ц, 6.2а, 6.2б, 6.2ц. и 6.3. Директиве нису пренете, или су делимично пренете у национални закон. Потребно је усклађивање одредби националног закона у погледу изузетака од радњи које подлежу ограничењима права.

Закон о ауторском и сродним правима је делимично усклађен са одредбама Директиве Савета 93/83/ЕЕЗ од 27. септембра 1993. године о координацији одређених правила у вези са ауторским правом и сродним правима примењених на сателитско емитовање и кабловско реемитовање. Закон о ауторском и сродним правима је потребно ускладити са чл. 1.1. и 1.2. Директиве којима је дефинисано кабловско реемитовање и сателитско емитовање.

Закон о ауторском и сродним правима је у потпуности усклађен са одредбама Директиве 2001/84/ЕЕЗ Европског парламента и Савета од 27. септембра 2001. године о праву препродаје у корист аутора оригинала уметничког дела.

Закон о ауторском и сродним правима није усклађен са Директивом 2012/28/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. године о одређеним дозвољеним облицима коришћења напуштених дела.

Закон о ауторском и сродним правима није усклађен са Директивом 2014/26/ЕУ Европског парламента и Савета од 26. фебруара 2014. године о организацијама за колективно остваривање ауторског и сродних права и мултитериторијалном лиценцирању права на музичким делима за „on line” употребу на унутрашњем тржишту.

Заштита топографија полупроводничких производа је у Републици Србији уређена Законом о заштити топографија полупроводничких производа донетим 25. јуна 2013. године. Тај закон је делимично усклађен са одредбама Директиве Савета 87/54/ЕЕЗ од 16. децембра 1986. године о правној заштити топографија полупроводничких производа. Неусклађеност постоји у делу који се односи на исцрпљење права, јер је прописано национално исцрпљење уместо исцрпљења права на нивоу Европске уније. Поред наведеног, неусклађеност постоји и у односу на одредбе чл. 3. и 5. Директиве, којима су одређена лица која имају право на заштиту топографије, као и садржина искључивих права.

II.1.2. Институционални оквир

Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у сарадњи са Заводом, припрема прописе из области ауторског и сродних права.

У области колективног остваривања ауторског и сродних права Завод је надлежан за издавање дозвола за обављање делатности колективног остваривања ауторског и сродних права правним лицима која за то испуњавају законске услове. Завод такође врши

надзор над пословањем организација за колективно остваривање ауторског и сродних права.

За обављање послова који се односе на ауторско и сродна права у Заводу је систематизовано пет радних места, а попуњена су четири. Запослени се редовно усавршавају учешћем на семинарима организованим у оквиру WIPO Академије, TAIEХ и других пројеката ЕУ, као и путем студијских посета, као што су посете немачким организацијама за колективно остваривање ауторског и сродних права које је у 2013. и 2014. години организовала немачка невладина организација IRZ. Запослени такође редовно учествују на састанцима WIPO Сталног комитета за ауторско и сродна права.

Завод има довољан капацитет у погледу преношења измена у правним тековинама ЕУ из области ауторског и сродних права и топографија полупроводничких производа. Потребно је ојачати административни капацитет Завода за вршење надзора над радом колективних организација, нарочито у домену финансијског надзора, па се стога планира повећање броја запослених у 2018. години у Групи за ауторско и сродна права, за једног запосленог - економске струке.

II.1.3. Предузете мере и изазови

Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (2014-2018) планирано је доношење закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима у првом кварталу 2017. године, како би се тај пропис ускладио са међународним споразумима и правним тековинама ЕУ, као и даље усклађивање овог закона са Директивом 2012/28/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. године о одређеним дозвољеним облицима коришћења напуштених дела и са Директивом 2014/26/ЕУ Европског парламента и Савета од 26. фебруара 2014. године о организацијама за колективно остваривање ауторског и сродних права и мултитериторијалном лиценцирању права на музичким делима за „on line” употребу на унутрашњем тржишту, које је планирано за први квартал 2018. године.

II.2. Индустијска својина

II.2.1. Законодавни оквир

II.2.1.1. Жигови

Правна заштита жигова у Републици Србији уређена је Законом о жиговима, донетим 16. децембра 2009. године, последњи пут измењеним и допуњеним 30. јануара 2013. године и Уредбом о садржини Регистра пријава и Регистра жигова, садржини захтева и предлога који се подносе у поступку за признање и заштиту жига, и подацима који се објављују у службеном гласилу надлежног органа, („Службени гласник РС”, број 43/10).

Република Србија је ратификовала и примењује Париску конвенцију за заштиту индустријске својине од 20. марта 1883. године („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори и други споразуми”, број 5/74 и „Службени лист СФРЈ - Међународни уговори”, број 7/86), као и следеће међународне уговоре из области жигова: Мадридски аранжман о међународном регистровању жигова („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”,

број 2/74) и Протокол који се односи на Мадридски аранжман о међународном регистровању жигова („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 2/97), Ничански споразум о међународној класификацији роба и услуга ради регистровања жигова („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 19/10), Споразум о установљењу Међународне класификације фигуративних елемената жигова („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 42/09), Уговор о жиговном праву („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 4/98), Најробијски уговор о заштити олимпијског симбола („Службени лист СРЈ – Међународни уговори”, број 1/99) и Сингапурски уговор о жиговном праву („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 5/10).

У погледу усклађености Закона о жиговима са законодавством ЕУ, највећи део Директиве Европског парламента и Савета 2008/95/ЕЗ од 22. октобра 2008. године о усклађивању законодавстава држава чланица о жиговима пренет је у национални закон.

Неусклађеност Закона о жиговима са Директивом Европског парламента и Савета 2008/95/ЕЗ од 22. октобра 2008. године о усклађивању законодавстава држава чланица о жиговима се састоји у томе што није предвиђено да предмет заштите жига може да буде облик робе или њено паковање, како је то прописано у члану 2. Директиве. Такође, разлози за одбијање заштите или за поништај жига не обухватају сличност са ранијим колективним жигом, жигом гаранције или са ранијим жигом чије важење није продужено у одређеном периоду времена пре подношења пријаве жига, а који је регистрован за идентичне, односно сличне робе, односно услуге, на начин како је то прописано у члану 4.4 d.-f. Директиве 2008/95/ЕЗ.

Закон о жиговима није усклађен са Директивом Европског парламента и Савета 2015/2436/ЕУ од 16. децембра 2015. године о усклађивању законодавстава држава чланица о жиговима јер не предвиђа поступак опозиције. Штавише, Закон о жиговима не садржи одредбе које носиоцу жига омогућавају да се супротстави коришћењу свог жига или да захтева пренос жига на своје име, у случају кад је он регистрован на име адвоката или заступника. Одредбе Директиве које детаљно прописују назначење и класификацију роба и услуга за које је поднета пријава жига нису пренете, са изузетком навођења класификације роба и услуга у складу са Ничанском класификацијом.

II.2.1.2. Индустијски дизајн

Правна заштита индустријског дизајна у Републици Србији уређена је Законом о правној заштити индустријског дизајна, донетим 16. децембра 2009. године, последњи пут измењеним и допуњеним 22. маја 2015. године и Уредбом о садржини Регистра пријава и Регистра индустријског дизајна, садржини захтева који се подносе у поступку за признање и заштиту права на индустријски дизајн и подацима који се објављују у службеном гласилу надлежног органа („Службени гласник РС”, број 43/10).

Република Србија је ратификовала и примењује следеће међународне уговоре из области индустријског дизајна: Хашки споразум о међународном пријављивању индустријских узорака и модела (Хашки документ) и Допунски акт из Стокхолма („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 3/93), Женевски акт Хашког

споразума о међународној регистрацији индустријског дизајна („Службени гласник РС”, број 42/09) и Локарнски аранжман о установљењу међународне класификације за индустријске узорке и моделе из 1968. године („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори и други споразуми”, број 51/74).

Република Србија сматра да су одредбе Закона о правној заштити индустријског дизајна у потпуности усклађене са правним тековинама ЕУ: са Директивом Европског парламента и Савета 98/71/ЕЗ од 13. октобра 1998. године о правној заштити дизајна, као и са суштином одредаба Уредбе Савета (ЕЗ) број 6/2002 од 12. децембра 2001. године о дизајну Заједнице. Одредбама тог закона предвиђено је да даном приступања ЕУ национални принцип исцрпљења права индустријског дизајна буде замењен исцрпљењем у односу на цело подручје ЕУ. Такође, предвиђено је да даном приступања ЕУ индустријски дизајн заштићен у ЕУ или у држави чланици ЕУ представља раније право у односу на индустријски дизајн који је национално пријављен након дана приступања ЕУ. Исто тако, предвиђено је да се одредбе закона о ограничењу права ради несметаног обављања међународног саобраћаја примењују и у случају када се опрема брода или ваздухоплова привремено нађе на територији државе чланице ЕУ, као и када се врши увоз резервних делова намењених поправци наведених возила у држави чланици ЕУ.

II.2.1.3. Патенти

У Републици Србији област патената уређена је Законом о патентима, донетим 27. децембра 2011. године и Правилником о садржини јавних регистара, потврда, пријава и захтева у поступку заштите проналазака, као и о врстама података, начину подношења пријаве и објављивања проналазака („Службени гласник РС”, бр. 113/12 и 73/16).

Република Србија је ратификовала и примењује следеће међународне уговоре из области патената: Будимпештански споразум о међународном признању депозита микроорганизама ради поступка патентирања („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 3/93), Уговор о сарадњи у области патената („Службени лист СРЈ - Међународни уговори”, број 3/96 и „Службени лист СЦГ”, број 32/04), Уговор о патентном праву („Службени гласник РС” број 19/10), Стразбуршки споразум о међународној класификацији патената („Службени гласник РС”, број 42/09) и Конвенцију о признавању европских патената (Конвенцију о европском патенту) од 5. октобра 1973, са изменама члана 63. Конвенције о европском патенту од 17. децембра 1991. године и изменама од 29. новембра 2000. године („Службени гласник РС - Међународни уговори”, број 5/10 и „Службени гласник РС”, број 99/11).

Република Србија је чланица Европске патентне организације од 2010. године и њени представници активно учествују у раду Административног Савета и других тела ове организације.

Закон о патентима је делимично усклађен са одредбама Директиве Европског парламента и Савета 98/44/ЕЗ од 6. јула 1998. године о правној заштити биотехнолошких проналазака. Неусклађеност постоји у односу на одредбе члана 13.2 - 13.5 и члана 14. Директиве. Наиме, Закон о патентима не прописује услове из члана 13. Директиве који се односе на садржај описа пријаве патента када је извршено депоновање биолошког материјала у међународно признатој депозитној установи, према Будимпештанском

споразуму, како би се проналазак који се односи на или обухвата биолошки материјал сматрао потпуно описаним, као ни услове који се односе на приступ депонованом биолошком материјалу. Такође, Закон о патентима не прописује услове из члана 14. Директиве који се односе на поновно депоновање биолошког материјала који је постао недоступан из неког разлога. Поред тога, важећи Закон о патентима није усаглашен са чланом 10. Директиве који се односи на исцрпљење права јер је прописано национално исцрпљење уместо исцрпљења права на нивоу Европске уније, како је прописано Директивом.

Закон о патентима је делимично усклађен са одредбама Уредбе Европског парламента и Савета (ЕЦ) број 1610/96 од 23. јула 1996. о стварању сертификата о додатној заштити производа за заштиту биља, са одредбама Уредбе Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 469/2009 од 6. маја 2009. године о сертификату о додатној заштити за медицинске производе и са Уредбом Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 1901/2006 од 12. децембра 2006. године о медицинским производима за педијатријску употребу. Неусклађеност постоји у погледу продужења важења сертификата о додатној заштити за медицинске производе за педијатријску употребу. Закон о патентима не прописује могућност продужења важења сертификата о додатној заштити, за још највише шест месеци за медицинске производе за педијатријску употребу. Неусклађеност такође постоји у погледу прве дозволе за стављање лека или производа за заштиту биља у промет, која се по наведеним Уредбама односи на прву дозволу издату у земљи чланици Европске уније, док се према Закону о патентима под првом дозволом подразумева прва дозвола за стављање лека или производа за заштиту биља у промет на територији Републике Србије. Закон о патентима не прописује да ће сертификат бити оглашен ништавим ако основни патент буде ограничен у обиму у коме производ за који је сертификат издат више није обухваћен патентним захтевима јер Закон о патентима не прописује поступак ограничења патента. У односу на Уредбу бр. 1610/96 постоји неусклађеност са чланом 13.3 Уредбе, који прописује рок рачунања дужине трајања сертификата. Закон о патентима не садржи одредбе које прописују рачунање важења сертификата када је дозвола за стављање производа у промет привремена дозвола која је непосредно праћена коначном дозволом.

Закон о патентима је готово у потпуности усклађен са одредбама Уредбе Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 816/2006 од 17. маја 2006. године о принудном лиценцирању патената који се односе на производњу фармацеутских производа за извоз у земље са проблемима јавног здравља. Законом о патентима прописан је систем издавања принудних лиценци за производњу и продају фармацеутских производа заштићених патентом када су такви производи намењени извозу у земље са проблемима јавног здравља, који је сличан ономе који постоји у Европској унији, а чиме је обезбеђено да Република Србија уласком у Европску унију несметано примењује одредбе ове Уредбе. Законом о патентима прописано је да одредбе којима је уређена лиценца за патенте који се односе на производњу фармацеутских производа за извоз у земље са проблемима јавног здравља престају да важе даном приступања Републике Србије Европској унији.

II.2.2. Институционални оквир

Министарство просвете, науке и технолошког развоја, у сарадњи са Заводом, припрема прописе из области жигова, индустријског дизајна и патената.

II.2.2.1. Жигови

Управни поступак за заштиту жигова спроводи се у Заводу, у Одељењу за жигове и Одсеку за међународне жигове. Завод по службеној дужности испитује испуњеност апсолутних и релативних услова за заштиту. Завод је надлежан и за поступак поништаја жигова, као и за поступак по захтеву за престанак жигова због некоришћења. На све одлуке Завода може се поднети жалба Влади.

У Заводу се води електронски регистар жигова који садржи податке о 29456 национално регистрованих жигова. Овај регистар се може претраживати преко интернета. База национално регистрованих жигова представља и део базе EUIPO-а „TMview”.

За администрирање предметима у области жигова користи се интегрисани систем - ИПАС (WIPO).

У 2016. години уведено је електронско подношење пријава жигова.

На пословима заштите жигова запослено је 17 службеника. Република Србија сматра да је број запослених довољан за обављање постављених задатака као и за усвајање правних тековина ЕУ у области жигова.

На бази Меморандума о разумевању између Завода и Завода за интелектуалну својину ЕУ (EUIPO) из 2014. године, испитивачи жигова учествују у програмима обуке Академије EUIPO-а, обављају стручне посете EUIPO-у ради уједначавања праксе и учествују у програму запошљавања на годину дана у EUIPO-у. Запослени из Сектора за знаке разликовања редовно учествују на састанцима WIPO Сталног комитета за жигове, дизајн и ознаке географског порекла.

II.2.2.2. Индустријски дизајн

Управни поступак за заштиту индустријског дизајна спроводи се у Заводу, који по службеној дужности испитује испуњеност законских услова за заштиту – новост и индивидуални карактер дизајна. Завод је надлежан и за поступак поништаја индустријског дизајна. На све одлуке Завода може се поднети жалба Влади.

Завод редовно ажурира базу података национално пријављеног и регистрованог индустријског дизајна која садржи све индустријске дизајне објављене у Републици Србији од 1944. године. Ова база података се може претраживати преко интернета, а интегрисана је и у базу EUIPO-а – Designview.

За администрирање предметима у области индустријског дизајна користи се интегрисани систем - ИПАС (WIPO).

У 2016. години уведено је електронско подношење пријава дизајна.

Управни послови заштите индустријског дизајна се у Заводу обављају у Групи за дизајн и ознаке географског порекла у којој су запослена три службеника. Република Србија сматра да је број запослених довољан за обављање постављених задатака као и за преношење измена у складу са правним тековинама ЕУ у области индустријског дизајна.

Запослени из Групе за дизајн се усавршавају учешћем у програмима обуке WIPO Академије и Академије EUIPO-а.

II.2.2.3. Патенти

Управни поступак за заштиту патената и малих патената спроводи се у Заводу. Завод по службеној дужности испитује новост, инвентивни ниво и индустријску применљивост пријава патената, а у погледу пријава малих патената испитује само уредност. Завод је надлежан и за поступак поништаја патената и малих патената. На све одлуке Завода може се поднети жалба Влади.

Регистар патената се води у електронској форми. Завод поседује и редовно ажурира фонд националних патентних докумената од 1921. године. Сви наведени документи су дигитализовани и могуће је њихово претраживање преко националне електронске базе МИМОЗА РС која је доступна преко интернета, као и преко базе Европског завода за патенте „Espacenet”.

У 2016. години уведено је електронско подношење пријава патената.

За администрирање предметима у области патената користи се интегрисани систем - ИПАС (WIPO).

Завод на плану информатике интензивно сарађује са ЕПО-ом - у току је рад на новом пројекту „Data Acquisition based on Quality at Source”.

Између Завода и Европске патентне организације до сада су склопљена два билатерална плана о сарадњи - први је реализован у периоду од 2012. до 2015. године, а други је закључен за период од 2016. до 2018. године. У оквиру првог плана о сарадњи спроведени су различити видови обуке патентних испитивача и патентних правника, унапређени су алати који се односе на укључивање патентних информација из Републике Србије у базу података ЕПО-а „Espacenet” и у Уједињени европски патентни регистар, а припремљено је и укључивање српског језика у ЕПО Програм машинског преводиоца. Довршено је и пребацивање целокупне патентне документације од оснивања Завода 1920. године у електронски формат.

У Сектору за патенте Завода постоје три организационе јединице које обављају послове који се односе на патентну заштиту: Одељење за машинство, електротехнику и општу технику, Одељење за хемију и хемијску технологију и Одсек за правна питања патената. Укупно има 24 запослених и Република Србија сматра да је овај број довољан за обављање постављених задатака, као и за преношење будућих правних тековина ЕУ из области патената.

Запослени из Сектора за патенте се усавршавају на семинарима ЕПО Академије и WIPO Академије и редовно учествују на састанцима органа ЕПО-а, као и на састанцима комитета експерата WIPO.

II.2.3. Предузете мере и изазови

Завод је у последњих десет година био корисник више националних и регионалних пројеката ЕУ који су допринели подизању нивоа његове техничке опремљености, дигитализацији база података, унапређењу знања запослених и подизању свести јавности о значају интелектуалне својине. CARDS 2004 Национални пројекат техничке помоћи Заводу имао је за резултат комплетно иновирање информационог система Завода и формирање недостајућих електронских база података. ИПА Пројекат подршке оснивању Едукативно-информационог центра Завода (у даљем тексту: ЕИЦ), који је спроведен у периоду од 2009. до 2012. године, је поред оснивања ЕИЦ Завода имао за резултат и оснивање Центра за трансфер технологије на Универзитету у Београду. Од свог оснивања до краја 2015. године, ЕИЦ је одржао 338 специјализованих семинара за научно-истраживачке институте и универзитете, за институције за спровођење права интелектуалне својине и за представнике привреде на којима је било 10.400 учесника. Такође, у истом периоду обављено је 190 услуга дијагностике интелектуалне својине у привредним друштвима, што је за последицу имало подношење нових пријава за заштиту права индустријске својине.

II.2.3.1. Жигови

Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (2014-2018) планирано је усаглашавање Закона о жиговима са Директивом Европског парламента и Савета 2008/95/ЕЗ од 22. октобра 2008. године о усклађивању законодавстава држава чланица о жиговима, као и са прописима ЕУ који су у фази доношења.

Планом рада Владе за 2016. годину предвиђено је доношење закона о изменама и допунама Закона о жиговима у четвртном кварталу 2016. године. Нацрт наведеног закона је припремљен.

Завод је у октобру 2014. године потписао Меморандум о разумевању са ЕUIPO-ом на основу ког се одвија сарадња у циљу размене искуства у области администрирања жиговима и дизајном и јачања услуга у овим областима. Одржавају се редовни годишњи састанци експерата два завода, а испитивачи жигова из Завода учествују у програмима обуке ЕUIPO Академије, као и програмима уједначавања праксе – „webinar” и сл. Такође, на основу тог меморандума, база података о жиговима Републике Србије је интегрисана у ЕUIPO базе „TMview” и „TMclass”.

Сарадња Завода са ЕUIPO је довела у великој мери до уједначавања праксе у области жигова са ЕUIPO и са Судом правде ЕУ.

II.2.3.2. Индустријски дизајн

На основу Меморандума о разумевању који је Завод потписао 2014. године са ЕUIPO запослени из Групе за дизајн Завода учествују у програмима обуке ЕUIPO Академије и присуствују скуповима ЕUIPO, што је довело у великој мери до уједначавања праксе у области индустријског дизајна са ЕUIPO и са Судом правде ЕУ. На основу тог

меморандума база података о индустријском дизајну Републике Србије интегрисана је у EUIPO базу података „Designview”.

II.2.3.3. Патенти

Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ (2014-2018) планирано је усаглашавање Закона о патентима са Директивом Европског парламента и Савета 98/44/ЕЗ од 6. јула 1998. године о правној заштити биотехнолошких проналазака, као и са Уредбом Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 1610/96 од 23. јула 1996. године о стварању сертификата о додатној заштити производа за заштиту биља и са Уредбом Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 469/2009 од 6. маја 2009. године о сертификату о додатној заштити за медицинске производе.

Планом рада Владе за 2016. годину предвиђено је доношењезакона о изменама и допунама Закона о патентима у трећем кварталу 2016. године. Нацрт наведеног закона је припремљен.

II.3. Спровођење права интелектуалне својине

II.3.1. Законодавни оквир

Грађанско-правна заштита интелектуалне својине уређена је Законом о ауторском и сродним правима, Законом о патентима, Законом о жиговима, Законом о правној заштити индустријског дизајна и Законом о заштити топографија полупроводничких производа. Поред наведених закона, одредбе о грађанско-правној заштити садрже и: Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС”, бр. 106/15 и 106/16 – аутентично тумачење), Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ”, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - УСЈ и 57/89 и „Службени лист СРЈ”, број 31/93) и Закон о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС и 55/14).

Закон о ауторском и сродним правима, Закон о патентима, Закон о жиговима и Закон о заштити топографија полупроводничких производа су делимично усклађени са одредбама Директиве 2004/48/ЕЗ Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о спровођењу права интелектуалне својине. Наведени закони нису усклађени са одредбама Директиве које се односе на прибављање и обезбеђење доказа, на прибављање информација, на привремене и друге мере, на врсте тужбених захтева, као и у погледу врста штете и одмеравања висине накнаде штете. Нацртом закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима, Нацртом закона о изменама и допунама Закона о патентима, Нацртом закона о изменама и допунама Закона о жиговима и Нацртом закона о изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа, врши се потпуно усклађивање тих закона са Директивом 2004/48/ЕЗ Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о спровођењу права интелектуалне својине.

Република Србија сматра да је изменама и допунама из 2015. године Закон о правној заштити индустријског дизајна у потпуности усклађен са одредбама Директиве 2004/48/ЕЗ.

Област управно-правне заштите права интелектуалне својине уређена је Законом о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине, („Службени гласник РС”, бр. 46/06, 104/09 - др. закон, 104/09 - др. закон и 104/09 - др.

закон) који даје овлашћења одређеним органима државне управе да врше инспекцијски надзор ради спречавања повреда права интелектуалне својине. Мере на граници ради спречавања увоза кривотворене и пиратске робе уређене су Царинским законом донетим 26. марта 2010. године, последњи пут измењеним и допуњеним 29. децембра 2016. године („Службени гласник РС”, бр. 18/10, 111/12, 29/15 и 108/16) и Уредбом о условима и начину за примену мера за заштиту права интелектуалне својине на граници, донетом 13. марта 2015. године („Службени гласник РС”, број 25/15). Наведена уредба је у највећој могућој мери усклађена са релевантним прописима Европске уније: Уредбом Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 608/2013 од 12. јуна 2013. године о царинском спровођењу права интелектуалне својине и стављању ван снаге Уредбе Савета (ЕЗ) број 1383/2003 и Извршном уредбом Комисије (ЕУ) број 1352/2013 од 4. децембра 2013. године о утврђивању образаца предвиђених Уредбом (ЕУ) број 608/2013 Европског парламента и Савета о царинском спровођењу права интелектуалне својине.

Мере кривично-правне заштите права интелектуалне својине уређене су Кривичним закоником („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 - исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16) и Закоником о кривичном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 101/11, 121/12, 32/13, 45/13 и 55/14).

Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала („Службени гласник РС”, бр. 61/05 и 104/09) уређена је област откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела против безбедности рачунарских података и интелектуалне својине код којих се као објекат или средство извршења кривичних дела јављају рачунари, рачунарски системи, рачунарске мреже и рачунарски подаци, као и њихови производи у материјалном или електронском облику, ако број примерака ауторских дела прелази 2.000 или настала материјална штета прелази износ од 1.000.000 динара¹.

П.3.2. Институционални оквир

Главне институције надлежне за спровођење права интелектуалне својине су: Министарство унутрашњих послова, Јавно тужилаштво, судови, Министарство финансија (Управа царина и Пореска управа), Министарство трговине, туризма и телекомуникација (Тржишна и Туристичка инспекција) и Министарство надлежно за послове здравља (Здравствена и Санитарна инспекција).

Министарство унутрашњих послова – Сви полицијски службеници из Дирекције полиције која је у саставу Министарства унутрашњих послова су овлашћени да врше истрагу кривичних дела у области права интелектуалне својине. Две организационе јединице у оквиру Дирекције полиције имају специјализовану надлежност у области права интелектуалне својине: Одсек за сузбијање превара и заштиту интелектуалне својине, који је надлежан за истрагу кривичних дела у којима се повреда права врши производњом и прометом пиратске или кривотворене робе и Одсек за сузбијање криминала у области интелектуалне својине, који је надлежан за истрагу високотехнолошких кривичних дела у области интелектуалне својине која обухватају коришћење компјутера или компјутерских

---

¹ На дан 10. јануара 2017. године то је било око 8,090 евра

мрежа, ако број примерака ауторских дела прелази 2.000 или настала материјална штета прелази износ од 1.000.000 динара². Одсек за сузбијање криминала у области интелектуалне својине је организациона јединица у оквиру Одељења за борбу против високотехнолошког криминала Министарства унутрашњих послова, које поступа по захтевима Посебног одељења за борбу против високотехнолошког криминала при Вишем јавном тужилаштву у Београду и територијално је надлежно за целу територију Републике Србије.

Одсек за сузбијање превара и заштиту интелектуалне својине има четири полицијска службеника, укључујући и супервизора. Одсек за сузбијање криминала у области интелектуалне својине има шест полицијских службеника, а Одељење за борбу против високотехнолошког криминала у чијем саставу је наведени одсек има 16 полицијских службеника.

Судство и тужилаштво - У Републици Србији је остварена концентрација надлежности за грађанске спорове из области интелектуалне својине. За ове спорове надлежан је у првом степену Привредни суд у Београду, уколико су стране у спору правна лица, и Виши суд у Београду, уколико је једна страна у спору физичко лице. У другом степену спорове између правних лица суди Привредни апелациони суд са седиштем у Београду, а спорове између физичких лица Апелациони суд у Београду. Наведени судови поступају у овој материји расподелом предмета методом случајног одређивања судије у оквиру грађанског одељења у складу са утврђеним годишњим распоредом послова. Да би се обезбедило ефикасно и квалитетно суђење у области интелектуалне својине спроводи се обука судија у овој области коју организује Правосудна академија у сарадњи са ЕИЦ.

За предмете кривичног судског гоњења у области интелектуалне својине у првом степену надлежни су основни судови, којих има 66, а у другом степену виши судови којих има 25. Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала за поступање у предметима високотехнолошког криминала утврђена је надлежност Вишег суда у Београду који је надлежан за територију Републике Србије, а за одлучивање у другом степену надлежан је Апелациони суд у Београду.

За кривично гоњење учинилаца кривичних дела против интелектуалне својине надлежно је 58 основних јавних тужилаштава, док је за кривична дела високотехнолошког криминала надлежно Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал, чија је надлежност установљена за целу територију Републике Србије.

У основним јавним тужилаштвима поступа 58 јавних тужилаца/вршилаца функције јавних тужилаца и 390 заменика основних јавних тужилаца, док у Посебном тужилаштву за високотехнолошки криминал раде Посебни тужилац за високотехнолошки криминал, два заменика Посебног тужиоца, четири помоћника Посебног тужиоца и два административна службеника.

Виши суд у Београду за сада нема посебно одељење за поступање у предметима високотехнолошког криминала, већ због ограниченог броја предмета и равномерног

---

² На дан 10. јануара 2017. године то је било око 8,090 евра

оптерећења судија поступа у овој материји расподелом предмета методом случајног одређивања судије у оквиру кривичног одељења.

Континуирана обука судија и јавних тужилаца остварује се преко Правосудне академије.

Тржишна инспекција - Тржишна инспекција је на основу Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине овлашћена да врши инспекцијски надзор над производњом и прометом робе којом се повређују права интелектуалне својине. Она је такође, у складу са Законом о оптичким дисковима („Сл. гласник РС”, бр. 52/11), овлашћена да врши контролу производње оптичких дискова. Инспекцијски надзор спроводи се по службеној дужности и по захтеву носиоца права. Тржишна инспекција је организована као сектор у саставу Министарства трговине, туризма и телекомуникација и има 423 запослених у Сектору тржишне инспекције, од којих је 47 тржишних инспектора специјализовано за област спровођења права интелектуалне својине. Поред наведених инспектора, два инспектора се баве спровођењем ауторског и сродних права на територији АП Војводине. Ради се о пословима који су им поверени од стране републичке управе. Тржишна инспекција је надлежна за све области интелектуалне својине на целој територији Републике Србије, где су формирана 24 одељења (седам на територији АП Војводине).

Специјализовани тржишни инспектори обављају послове усмерене на идентификовање повреда права интелектуалне својине и идентификацију и привремено одузимање кривотворене и пиратске робе, о чему, по тужби носиоца права интелектуалне својине, коначну одлуку доноси надлежни суд. У седишту Сектора тржишне инспекције обезбеђена је координација рада свих тржишних инспектора који имају сарадњу са другим органима надлежним за спровођење права интелектуалне својине. Тржишна инспекција годишње усвоји просечно 70 до 90 захтева за предузимање мера које поднесу носиоци права интелектуалне својине. На основу тих захтева, као и поступака који се спроводе по службеној дужности тржишна инспекција годишње изврши преко 3.000 инспекцијских контрола.

У оквиру ЕУ Твининг пројекта ИПА 2011- Спровођење права интелектуалне својине, реализованог у периоду 2014 – 2015. године, знатно су унапређени административни и технички капацитети тржишне инспекције за спровођење права интелектуалне својине. Преко 350 тржишних инспектора похађало је обуке које су фокусиране на праксе примењене у државама чланицама ЕУ. Уз подршку наведеног пројекта урађене су процедуре за повлачење, складиштење и уништавање кривотворених и пиратских производа у складу са начелима и стандардима ЕУ. Такође, урађене су смернице за поступање са опасном робом. У оквиру поменутог пројекта ИПА 2011 набављане су и инсталиране две машине са пратећом опремом за уништавање кривотворених и пиратских производа. Коришћење наведених машина започето је у 2015. години и одвија се у континуитету у сарадњи са носиоцима права интелектуалне својине, јавним предузећима у области комуналних послова и другим компанијама лиценцираним за поступање са одређеним категоријама отпада.

За администрирање предметима који се односе на права интелектуалне својине урађена је и инсталирана унапређена верзија ИНЕС ПЛУС софтвера. Током имплементације овог софтвера ради интерне едукације запослених обучено је десеттренера-тржишних инспектора и два администратора.

Управа царина - Поступање Управе царина у области примене мера за заштиту права интелектуалне својине уређено је Уредбом о условима и начину за примену мера за заштиту права интелектуалне својине на граници.

У спровођење мера заштите интелектуалне својине на граници укључени су сви царински службеници који врше послове контроле и надзора над царинском робом. Они су овлашћени да обуставе царински поступак и/или привремено задрже робу сумњиву са аспекта повреде права интелектуалне својине. У оквиру Сектора за контролу примене царинских прописа постоји специјализовано Одељење за заштиту интелектуалне својине. Ово одељење има десет царинских службеника и координира све активности Управе царина на сузбијању кривотворења и пиратерије. Управа царина је у 2015. години одредила царинске службенике задужене да регионално координирају рад у области спровођења мера за заштиту права интелектуалне својине. Регионални координатори су одређени и делују у пет царинарница које се сматрају царинарницама највишег ризика.

У циљу ефикасне и једнообразне примене прописа урађено је упутство за поступање царинских службеника у поступцима заштите права интелектуалне својине.

Управа царина користи систем електронске комуникације са носиоцима права интелектуалне својине и њиховим овлашћеним заступницима. Тренутно се две трећине од укупног броја захтева за предузимање мера заштите на граници подноси у електронској форми.

За прикупљање и обраду података о предметима у којима су предузете мере заштите права интелектуалне својине (ИПР случајеви), користи се систем ИНЕС+. Овај систем је компатибилан систему COPIES који се користи у Европској унији. У циљу ефикасне борбе против кривотворених лекова, медицинских средстава и сличних небезбедних производа, Управа царина тесно сарађује са Министарством здравља преко јединственог контакт-центра.

У циљу унапређења уништавања кривотворене и пиратизоване робе у 2015. години, започето је коришћење машине и опреме која је у те сврхе донирана од стране ЕУ кроз пројекат ИПА 2011 „Спровођење права интелектуалне својине”.

Обука царинских службеника спроводе се у континуитету и у сарадњи са релевантним међународним и националним институцијама, носиоцима права интелектуалне својине и царинским управама земаља ЕУ.

Пореска управа - Пореска управа у саставу Министарства финансија у складу са Законом о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине утврђује легалност коришћења рачунарских програма и база података. У Пореској управи ове послове од 2011. године обавља Одељење за контролу легалности софтвера, које је основано у циљу побољшања ефикасности контроле права интелектуалне својине на рачунарским програмима и базама података. У овом одељењу ради 18 инспектора.

Обуке инспектора ради стицања знања у погледу нових софтвера и начина њиховог лиценцирања се редовно организују од стране највећих страних произвођача софтвера и њихових представника.

Пореска управа је у претходне три године успоставила висок ниво заступљености ИТ опреме, која задовољава све постојеће и планиране потребе за наредни период.

У оквиру спровођења Твининг пројекта SR11/IB/OT/02 „Спровођење права интелектуалне својине”, дефинисани су задаци који се односе на статистичко праћење података у умреженом информационом систему намењеном борби против кривотворења и пиратерије.

У складу са Програмом трансформације Пореске управе за период 2015-2020 године и Временским планом који је део Програма предвиђено је измештање послова који се односе на утврђивање повреда права интелектуалне својине (контрола легалности софтвера и рачунарских програма) из надлежности Пореске управе, а у циљу ефикасније наплате јавних прихода.

II.3.3. Предузете мере и изазови

Координација (умреженост) органа за спровођење права интелектуалне својине - Предузети су кораци за унапређење и институционализовање сарадње између институција за спровођење права интелектуалне својине и Завода. У октобру 2014. године Влада је формирала Координационо тело за ефикасну заштиту права интелектуалне својине (у даљем тексту: Координационо тело) које чине високи службеници институција за спровођење права. Координационо тело је у 2015. години организовало активности усмерене на израду стратегије интелектуалне својине, на размену података између органа надлежних за спречавање кривотворења и пиратерије, као и на подизање свести јавности о штетности кривотворења и пиратерије. У оквиру Координационог тела основане су три радне групе за обављање наведених активности. Рад радних група у 2015. години био је подржан од стране ИПА 2011 Твининг пројекта „Спровођење права интелектуалне својине”.

Радна група за израду Националне стратегије за развој интелектуалне својине је у сарадњи са експертом ИПА 2011 Твининг пројекта припремила Нацрт стратегије за период од 2017. године до 2021. године.

Радна група за размену података припрема јединствену методологију за прикупљање и обраду статистичких података, као и препоруке и смернице органима за спровођење права у погледу модификације постојећих модела евидентирања података, а све у циљу усклађивања са системом евидентирања и извештавања ЕУ.

Радна група за подизање свести о штетности кривотворења и пиратерије основана је са задатком да подигне степен разумевања грађана о важности поштовања права интелектуалне својине. У 2015. години спроведена је кампања за информисање потрошача о штетности кривотворених играчака у оквиру које су одговарајуће саопштење за јавност и брошура постављени на 12 релевантних сајтова, и у писаној форми дистрибуирани у београдским предшколским установама. Такође, објављено је више пригодних чланака у

штампаним медијима, а представници Министарства трговине, туризма и телекомуникација имали су неколико наступа на ТВ и радио станицама.

У циљу јачања сарадње институција надлежних за спровођење права Републике Србије са државама Евро-медитеранске регије, у марту 2016. године потписана је Римска декларација о јачању борбе против кривотворења. Завод је одређен као орган за сарадњу са Мрежом комитета за борбу против кривотворења (СНАС ЕУМЕД Мрежа). Сарадња треба да омогући брзу размену података о сумњивим производима, местима њихове производње, путевима дистрибуције и кључним местима продаје.

III. УСКЛАЂИВАЊЕ ЗАКОНОДАВНОГ И ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ОКВИРА С ПРАВНИМ ТЕКОВИНАМА ЕУ

III.1. Ауторско право и сродна права

III.1.1. Планови усаглашавања законодавства са правним тековинама ЕУ

Усаглашавање законодавства из области ауторског и сродних права извршиће се изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима које ће бити обављене у две фазе: у првом кварталу 2017. године и у првом кварталу 2018. године, као и изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа које ће бити обављене у првом кварталу 2017. године.

Изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима које се планирају за први квартал 2017. године, тај закон ће бити у потпуности усклађен са:

- Директивом 2001/29/ЕЗ Европског парламента и Савета од 22. маја 2001. године о хармонизацији одређених аспеката ауторског и сродних права у информатичком друштву;
- Директивом 2009/24/ЕЗ Европског парламента и Савета од 23. априла 2009. године о правној заштити рачунарских програма;
- Директивом 2006/115/ЕЗ Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о праву закупа и праву послуге и одређеним правима сродним ауторском праву у области интелектуалне својине;
- Директивом 96/9/ЕЗ Европског парламента и Савета од 11. марта 1996. године о правној заштити база података;
- Директивом 93/83/ЕЕЗ о усклађивању одређених правила о ауторском и сродним правима која се примењују на сателитско емитовање и кабловско реемитовање;
- Директивом 2011/77/ЕУ Европског парламента и Савета од 27. септембра 2011. године о изменама и допунама Директиве 2006/116/ЕЗ о року трајања заштите ауторског и одређених сродних права.

Република Србија сматра да је Законом о ауторском и сродним правима њено законодавство у потпуности усклађено са Директивом 2001/84/ЕЕЗ Европског парламента и Савета од 27. септембра 2001. године о праву препродаје у корист аутора оригинала уметничког дела.

Изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима које се планирају за први квартал 2018. године, тај закон ће бити у потпуности усклађен са:

- Директивом 2014/26/ЕУ Европског парламента и Савета од 26. фебруара 2014. године о колективном остваривању ауторског и сродних права и мулти-територијалном лиценцирању права на музичким делима за „on-line” употребу на унутрашњем тржишту;
- Директивом 2012/28/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. године о одређеним дозвољеним облицима коришћења напуштених дела.

Усклађивање Закона о заштити топографија полупроводничких производа са Директивом Савета 87/54/ЕЕЗ од 16. децембра 1986. године о правној заштити топографија полупроводничких производа планира се у првом кварталу 2017. године.

Подзаконски пропис за примену измењеног и допуњеног Закона о ауторском и сродним правима донеће се у 2017. години.

Нацртом закона о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима (у даљем тексту: Нацрт закона), чије се усвајање планира у првом кварталу 2017. године, прецизира се да се права на јавно саопштавање и интерактивно чињење доступним јавности ауторских дела и предмета сродних права не исцрпљују радњама јавног саопштавања и чињења доступним јавности на интерактиван начин. Такође, прецизирају се одредбе о обавези носиоца права који користи технолошке мере заштите да обезбеди законити приступ примерку дела лицима која на основу одредби о ограничењима права имају право да дело користе. Овим изменама ће важећи Закон о ауторском и сродним правима бити у потпуности усклађен са Директивом 2001/29/ЕЗ о хармонизацији одређених аспеката ауторског и сродних права у информатичком друштву.

Нацрт закона садржи одредбе којима се законодавство у потпуности усклађује са Директивом 2009/24/ЕЗ о правној заштити рачунарских програма. Ове одредбе се односе на радње које се неће сматрати забрањеним и на право на декомпилацију рачунарских програма.

Нацрт закона садржи одредбе којима се законодавство у потпуности усклађује са Директивом 2006/115/ЕЗ о праву закупа и праву послуге и одређеним правима сродним ауторском праву у области интелектуалне својине. Право послуге се дефинише на идентичан начин као у Директиви, а одредбе о исцрпљењу права дистрибуције предвиђају уместо националног исцрпљења права, исцрпљење права на територији ЕУ.

У погледу усклађивања са Директивом 96/9/ЕЗ о правној заштити база података, Нацрт закона садржи нове одредбе. На основу њих заштита базе података се не протеже на њену садржину. Такође, прописано је и да се ауторско-правна заштита база података не односи на рачунарске програме који су коришћени за њено стварање или који се користе за њено коришћење. Овим изменама ће важећи Закон о ауторском и сродним правима бити у потпуности усклађен са наведеном директивом.

Нацртом закона усклађују се дефиниције кабловског реемитовања и сателитског емитовања са дефиницијама из Директиве 93/83/ЕЕЗ о усклађивању одређених правила о

ауторском и сродним правима која се примењују на сателитско емитовање и кабловско реемитовање, чиме ће се законодавство у потпуности ускладити са наведеном директивом.

Нацрт закона садржи одредбе којима се законодавство у потпуности усклађује са Директивом 2011/77/ЕУ о изменама и допунама Директиве 2006/116/ЕЗ о року трајања заштите ауторског и одређених сродних права. Новим одредбама предвиђено је продужење трајања имовинских права интерпретатора и музичких продуцената. Такође, Нацрт закона садржи и одредбе које се односе на право интерпретатора да раскине уговор са произвођачем фонограма и на право интерпретатора на додатну годишњу накнаду.

Нацртом Закона је предвиђено укидање одредаба које су унете изменама Закона о ауторском и сродним правима из 2012. године, а које се односе на обавезну поделу прикупљене накнаде за ауторска и сродна права између аутора с једне, и интерпретатора и произвођача фонограма с друге стране, као и на ограничења износа накнада које корисници плаћају за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма у зависности од величине њиховог пословног простора у којем користе предмете заштите. Такође, предвиђено је да ће до момента приступања Републике Србије Светској трговинској организацији занатске радње бити изузете од плаћања накнаде за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма. Предвиђено је и да се од дана пријема Републике Србије у чланство Европске уније одредбе о исцрпљењу права примењују и у случају да је власник примерка ауторског дела тај примерак легално прибавио у држави чланици Европске уније.

Усклађивање Закона о ауторском и сродним правима са Директивом 2014/26/ЕУ Европског парламента и Савета од 26. фебруара 2014. године о колективном остваривању ауторског и сродних права и мулти-територијалном лиценцирању права на музичким делима за „on-line” употребу на унутрашњем тржишту обавиће се у две фазе: изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима које се планирају за први квартал 2017. године и изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима које се планирају за први квартал 2018. године, а којима ће бити обезбеђено потпуно усклађивање са наведеном директивом. У Нацрту Закона, у циљу повећања транспарентности рада колективних организација прописани су подаци које мора да садржи годишњи обрачун накнада, укључујући и прецизирање да се о годишњем обрачуну накнада мора изјаснити ревизор. Такође, детаљно је уређено питање начина управљања прикупљеним средствима чији носиоци права нису препознати, као и питање трошкова колективних организација.

Усклађивање Закона о ауторском и сродним правима са Директивом 2012/28/ЕУ Европског парламента и Савета од 25. октобра 2012. године о одређеним дозвољеним облицима коришћења напуштених дела планира се за први квартал 2018. године, изменама којима ће бити обезбеђено потпуно усклађивање са прописима Европске уније који уређују материју ауторског и сродних права.

Нацртом закона о изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа, чије се усвајање планира у првом кварталу 2017. године, извршено је усклађивање са Директивом Савета 87/54/ЕЕЗ од 16. децембра 1986. године о правној заштити топографија полупроводничких производа. Прописано је да од дана приступања Републике Србије ЕУ право на заштиту имају физичка лица која су држављани државе чланице ЕУ, или која имају пребивалиште на територији државе

чланице, или привредна друштва или друга правна лица која имају стварно и ефективно привредно или трговинско седиште на територији државе чланице. Предвиђено је да носилац права има искључиво право да забрани трећим лицима да без његовог овлашћења умножавају топографију у обиму у коме она ужива заштиту. Истовремено, брисана је одредба по којој носилац права из признате топографије има искључиво право да забрани сваком трећем лицу да без његовог овлашћења комерцијално употребљава или увози у те сврхе производ који у себи садржи полупроводнички производ који садржи заштићену топографију.

III.1.2. Институционални оквир и административни капацитети

У Републици Србији је успостављена адекватна институционална структура за преношење правних тековина ЕУ у национално право из области ауторског и сродних права. У процесу усклађивања са правним тековинама ЕУ посебна пажња ће се посветити анализи начина на које ће државе чланице ЕУ преузимати одредбе директива усвојених у 2012. и 2014. години. Такође, пажња ће се посветити упознавању са „добром праксом” која је успостављена у земљама ЕУ у примени правних тековина ЕУ, као и са одлукама Суда правде ЕУ. У том погледу очекује се значајна подршка кроз ТАИЕХ програме.

Потребно је даље јачање капацитета како би се, у роковима предвиђеним за усклађивање, обезбедио правилан и потпун пренос правних тековина ЕУ. За запослене у Заводу обезбедиће се континуирано стручно усавршавање кроз програме ЕУ, као и путем обука које организују Служба за управљање кадровима Владе и Канцеларија за европске интеграције, а које имају за предмет проблематику израде прописа и размену искустава у поступку усаглашавања са правним тековинама ЕУ.

У циљу унапређења система колективног остваривања ауторског и сродних права у складу са Директивом 2014/26/ЕУ Европског парламента и Савета о колективном остваривању ауторског и сродних права и мулти-територијалном лиценцирању јачаће се надзорна функција Завода над радом организација за колективно остваривање ауторског и сродних права. Надзор ће обухватити и финансије, област која није надзирана од стране Завода, па се стога планира повећање броја запослених у 2018. години у Групи за ауторско и сродна права за једног запосленог - економске струке.

III.2. Индустијска својина

III.2.1. Планови усаглашавања законодавства са правним тековинама ЕУ

III.2.1.1. Жигови

Усаглашавање законодавства из области жигова извршиће се изменама и допунама Закона о жиговима које ће бити обављене у две фазе: у првом кварталу 2017. године и у првом кварталу 2018. године.

Изменама и допунама Закона о жиговима које се планирају за први квартал 2017. године тај закон ће бити у потпуности усклађен са Директивом Европског парламента и Савета 2008/95/ЕЗ од 22. октобра 2008. године о усклађивању законодавстава држава

чланица о жиговима. Овим изменама биће предвиђено да даном приступања ЕУ национални принцип исцрпљења права жига буде замењен исцрпљењем у односу на цело подручје ЕУ. Такође, биће прописано и следеће: да се жиг може састојати од облика робе или њеног паковања; да се пријављеном знаку може одбити заштита, као и да се жиг може поништити из разлога сличности са ранијим колективним жигом који је истекао у периоду од највише три године пре подношења пријаве; да разлог за одбијање заштите знаку или за поништај жига може бити сличност са ранијим жигом гаранције који је истекао у периоду који претходи подношењу пријаве; да разлог за одбијање заштите знаку или за поништај жига може бити сличност са ранијим жигом који је регистрован за идентичне односно сличне робе односно услуге и који није продужен у периоду од највише две године које претходе подношењу пријаве, као и да разлог за одбијање заштите знаку или за поништај жига може бити могућност настанка забуне са жигом који се користио у иностранству на датум подношења пријаве и који се још увек користи, под условом да је на датум подношења пријаве пријавилац поступио несавесно.

Накнадним изменама и допунама Закона о жиговима, које су планиране за први квартал 2018. године, извршиће се његово потпуно усклађивање са Директивом Европског парламента и Савета 2015/2436/ЕУ од 16. децембра 2015. године о усклађивању законодавстава држава чланица о жиговима и са Уредбом ЕУ 2015/2424 Европског парламента и Савета од 16. децембра 2015. године којом се мења Уредба Савета ЕЗ 207/2009 о жигу Европске заједнице и Уредба Савета ЕЗ 2868/95 којом се спроводи Уредба Савета ЕЗ 40/94 о жигу Европске заједнице и укида Уредба Савета ЕЗ 2869/95 о таксама које се плаћају Заводу за хармонизацију унутрашњег тржишта (Жигови и дизајн). У погледу жига ЕУ, наведеним изменама закона дејство жигова ЕУ који су регистровани или пријављени пре датума приступања Републике Србије ЕУ аутоматски ће се проширити на Републику Србију датумом њеног приступања ЕУ. Да би се сачували национални жигови стечени пре датума приступања ЕУ два услова морају да буду испуњена. Ранија права морају да буду регистрована, пријављена или стечена у Републици Србији пре датума њеног приступања ЕУ и ранија права морају да буду стечена у доброј вери.

III.2.1.2. Индустијски дизајн

Република Србија сматра да је Законом о изменама и допунама Закона о правној заштити индустријског дизајна из маја 2015. године тај закон у потпуности усклађен са правним тековинама ЕУ.

Република Србија је у потпуности спремна да прати измене и врши усклађивање у складу с ЕУ законодавством у области индустријског дизајна.

III.2.1.3. Патенти

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о патентима које је планирано за први квартал 2017. године, право Републике Србије биће у највећој мери усклађено са Директивом 98/44/ЕЗ Европског парламента и Савета од 6. јула 1998. године о правној заштити биотехнолошких проналазака, са Уредбом ЕЗ 1610/96 Европског парламента и

Савета од 23. јула.1996. године о стварању сертификата о додатној заштити за средства за заштиту биља, са Уредбом ЕЗ 469/2009 Европског парламента и Савета од 6. маја 2009. године о сертификату о додатној заштити за медицинске производе, са Уредбом ЕЗ 1901/2006 Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о медицинским производима за педијатријску употребу и са Уредбом ЕЗ 816/2006 Европског парламента и Савета од 17. маја 2006. године о принудном лиценцирању патената који се односе на производњу фармацеутских производа за извоз у земље са проблемима јавног здравља.

Подзаконски прописи за примену измењеног и допуњеног Закона о патентима донеће се у 2017. години.

Република Србија сматра да ће потпуно усклађивање са Директивом 98/44/ЕЗ Европског парламента и Савета од 6. јула 1998. године о правној заштити биотехнолошких проналазака бити извршено прописивањем услова који се односе: на садржај описа пријаве патента када је извршено депоновање биолошког материјала у међународно признатој депозитној установи према Будимпештанском споразуму, на приступ депонованом биолошком материјалу, као и на поновно депоновање биолошког материјала који је из неког разлога постао недоступан. Поред тога, у складу са чланом 10. Директиве прописале се исцрпљења права на нивоу Европске уније, уместо националног исцрпљења права.

Додатно усклађивање са Уредбом 1610/96 Европског парламента и Савета од 23. јула 1996. године о стварању сертификата о додатној заштити за средства за заштиту биља и са Уредбом 469/2009 Европског парламента и Савета од 6. маја 2009. године о сертификату о додатној заштити за медицинске производе биће извршено прописивањем одредбе према којој се од дана приступања Европској унији под првом дозволом за стављање лека или производа за заштиту биља у промет сматра прва дозвола издата у земљи чланици Европске уније. Такође, биће прописано да ће сертификат о додатној заштити бити оглашен ништавим ако основни патент буде ограничен у обиму у коме производ за који је сертификат издат више није обухваћен патентним захтевима. У погледу рачунања дужине трајања сертификата о додатној заштити за средства за заштиту биља прописале се начин рачунања дужине трајања сертификата када је дозвола за стављање производа у промет привремена дозвола која је непосредно праћена коначном дозволом. Додатно усклађивање са Уредбом 1901/2006 Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о медицинским производима за педијатријску употребу биће извршено прописивањем одредбе према којој се од дана приступања Европској унији сертификат о додатној заштити за медицинске производе за педијатријску употребу може продужити за шест месеци.

III.2.2. Институционални оквир и административни капацитети

У Републици Србији је успостављена адекватна институционална структура за преношење правних тековина ЕУ у национално право из области индустријске својине. У процесу усклађивања са правним тековинама ЕУ ће се посебна пажња посветити

уознавању са „добром праксом” у примени правних тековина ЕУ, као и са одлукама Суда правде ЕУ. У том погледу очекује се подршка кроз ТАИЕХ програме и програме билатералне сарадње са ЕUIPO-ом и ЕПО-ом.

III.2.2.1. Жигови

Потребно је даље јачање капацитета Завода како би се у роковима предвиђеним за усклађивање обезбедио правилан и потпун пренос правних тековина ЕУ у области жигова. Континуирано стручно усавршавање запослених у Одељењу за жигове и Одсеку за међународне жигове Завода обезбедиће се кроз тесну сарадњу са ЕUIPO-ом - учешћем на семинарима организованим од стране Академије ЕUIPO-а, учешћем на састанцима посвећеним уједначавању праксе завода земаља чланица ЕУ, слањем запослених на привремени рад у ЕUIPO и учешћем у програмима обуке WIPO Академије. Запослени ће такође похађати и семинаре које организују домаће институције - Служба за управљање кадровима Владе и Канцеларија за европске интеграције.

Имајући у виду да ће се изменама Закона о жиговима које се планирају за први квартал 2018. године увести институт опозиције у поступак признавања жига, у 2017. години ће се извршити анализа закона земаља ЕУ које примењују систем опозиције, ради проналажења најбољег решења, као и упознавање са праксом ЕUIPO-а у примени овог института.

У циљу унапређења електронске комуникације Завода са међународним организацијама, унапређења његове комуникације са корисницима („e-filing” пријава, „on-line” Гласник интелектуалне својине), као и потребе повезивања база и размене података са органима задуженим за спровођење заштите права интелектуалне својине у Републици Србији, Завод планира да унапреди своју ИТ инфраструктуру. Ово је посебно значајно имајући у виду да је знатан део ИТ опреме дотрајао и технички превазиђен јер је набављен 2007. године у оквиру пројекта техничке помоћи Заводу CARDS 2004. Ради јачања ИТ инфраструктуре Завода Република Србија ће аплицирати за средства претприступне помоћи ЕУ.

Планирано је да се уведени систем електронског подношења пријава жигова стално унапређује.

Обезбедиће се одржавање успостављеног Система за управљање квалитетом који обухвата процесе признавања жигова у складу са стандардом ISO 9001:2008.

Завод ће редовно слати ЕUIPO податке о регистрованим жиговима у Републици Србији ради њиховог укључивања у базу „TMview”.

III.2.2.2. Индустијски дизајн

У циљу преношења правних тековина ЕУ у национално право из области индустријског дизајна обезбедиће се континуирано стручно усавршавање запослених у Групи за дизајн Завода. Ово ће се остваривати кроз тесну сарадњу са ЕUIPO и са WIPO Академијом.

Планирано је да се уведени систем електронског подношења пријава индустријског дизајна стално унапређује. Увођење електронског регистра индустријског дизајна планира се до краја 2018. године.

Завод ће редовно слати EUIPO податке о регистрованом индустријском дизајну у Републици Србији ради њиховог укључивања у базу „DesignView”.

III.2.2.3. Патенти

У циљу преношења правних тековина ЕУ у национално право из области патената наставиће се са праћењем прописа ЕУ и њихове примене у земљама чланицама ЕУ. Такође, у циљу унапређења квалитета признатих патената и даљег скраћивања времена за доношење одлука о признању патената обезбедиће се:

- реализација билатералног плана о сарадњи између Завода и Европског завода за патенте за период од 2016. до 2018. године којим су обухваћени: ускостручни семинари за патентне испитиваче и патентне правнике, течајеви страних језика и семинари који доприносе хармонизацији одлука Завода са одлукама Европског завода за патенте;

- сарадња са WIPO Академијом и редовно учешће на састанцима органа ЕПО-а и на састанцима комитета експерата WIPO-а;

- наставак сарадње са Европским заводом за патенте и WIPO-ом у области ИТ-а.

Обезбедиће се активно праћење развоја програма EPOQUEnet за претраживање стања технике ради даљег скраћивања времена претраживања стања технике. Такође, наставиће се започете активности са Европским заводом за патенте на пројекту „Data Acquisition based on Quality at Source” који има за циљ унапређење квалитета патентне документације Завода. Завод ће редовно слати Европском заводу за патенте податке о патентима објављеним у Републици Србији ради њиховог укључивања у базу Espacenet. За ефикасно администрирање предметима у области патената и малих патената и уписом европских патената у Регистар патената, обезбедиће се даље усавршавање и подешавање према потребама корисника интегрисаног система WIPO - ИПАС.

Ради унапређења поступка признавања сертификата о додатној заштити за медицинске производе и за производе за заштиту биља обезбедиће се континуирано стручно усавршавање патентних испитивача и њихово упознавање са „добром праксом” земаља ЕУ у овој области. У том погледу очекује се подршка кроз TAIEХ програме.

Обезбедиће се одржавање успостављеног Система за управљање квалитетом који обухвата процесе признавања патента и признавања малог патента у складу са стандардом ISO 9001:2008.

Завод ће наставити да редовно објављује пријаве патената, извештаје о претраживању стања технике по предмету проналаска, патенте и мале патенте.

Завод ће наставити са одржавањем и ажурирањем дигитализованог фонда националних патентних докумената, као и са одржавањем и развојем успостављеног портала за електронско подношења пријава патената.

ЕИЦ Завода наставиће са пружањем подршке различитим групама корисника система патентне заштите путем обука, семинара, различитих публикација и упутстава која су доступна преко сајта Завода.

III.3. Спровођење права интелектуалне својине

III.3.1. Законодавни оквир

Законом о изменама и допунама Закона о ауторском и сродним правима, Законом о изменама и допунама Закона о патентима, Законом о изменама и допунама Закона о жиговима и Законом о изменама и допунама Закона о заштити топографија полупроводничких производа које се планирају за први квартал 2017. године законодавство Републике Србије ће бити у потпуности усклађено са одредбама Директиве 2004/48/ЕЗ Европског парламента и Савета од 29. априла 2004. године о спровођењу права интелектуалне својине. Ово усклађивање ће бити извршено изменама одредаба које се односе на прибављање и обезбеђење доказа, на прибављање информација, на привремене и друге мере, на врсте тужбених захтева, на врсту штете и на одмеравање висине накнаде штете.

У циљу унапређења борбе против кривотворења и пиратерије и побољшања капацитета и координације органа управе на спровођењу заштите права интелектуалне својине, припремљен је Нацрт закона о изменама и допунама Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине. Доношење тог закона планирано је за први квартал 2017. године.

У циљу подстицања стварања и заштите интелектуалне својине, на темељу резултата прве Националне стратегије интелектуалне својине реализоване у периоду од 2011. до 2015. године, планирано је да се донесе Национална стратегија развоја интелектуалне својине за период 2017-2021. године. Главни циљ те стратегије представља унапређење спровођења права интелектуалне својине. Акционим планом, који ће бити саставни део Стратегије, детаљније ће бити формулисан план за даље унапређење система права интелектуалне својине у Републици Србији.

У области високо-технолошког криминала, планирано је додатно усклађивање кривичног законодавства са Конвенцијом Савета Европе о сајбер криминалу - ЦЕТС бр. 185 која је потврђена од стране Народне скупштине 2009. године. Стандарди прописани Конвенцијом већином су унети у законодавни оквир Републике Србије, али је у циљу потпуне усклађености неопходна измена и допуна Кривичног законика Републике Србије у делу који се односи на кривично-правну заштиту интелектуалне својине. Сходно Акционом плану за Поглавље 24, у марту 2016. године спроведена је ТАИЕХ мисија у циљу анализе постојећег законодавног оквира и утврђења степена усклађености са правним стандардима ЕУ. На основу спроведене анализе Министарству правде је упућена иницијатива за измену релевантних прописа у овој области.

У циљу унапређења поступања Сектора тржишне инспекције Министарства трговине, туризма и телекомуникација са кривотвореном робом, планирано је да до краја првог квартала 2017. године Влада донесе Уредбу којом се ближе прописује поступање са кривотвореном робом (привремено одузимање, складиштење, уништавање производа у складу са ЕУ стандардима).

III.3.2. Институционални оквир

У претприступном периоду Република Србија ће наставити рад на јачању ефикасног спровођења права интелектуалне својине и јачању формалне координације различитих заинтересованих страна за спровођење права интелектуалне својине. Конкретне мере за постизање наведених циљева предвиђене су Нацртом стратегије интелектуалне својине за период од 2017-2021. године која треба да буде донета у другом кварталу 2017. године.

У циљу унапређења капацитета институција за спровођење права интелектуалне својине предвиђено је стварање посебних организационих јединица за спровођење права интелектуалне својине у институцијама у којима такве јединице још нису оформљене. Такође, планира се континуирано усавршавање запослених свих институција за спровођење права интелектуалне својине.

Израдом приручника за вођење истраге и кривично гоњење учинилаца кривичних дела повреда права интелектуалне својине увести се стандардне оперативне процедуре за надлежне институције, што ће довести до бољег квалитета истраге, кривичног гоњења и судских поступака. Планирано је да надлежне институције израде наведене приручнике до краја јануара 2018. године.

Од виталног је значаја да се размена обавештајних података између институција за спровођење права интелектуалне својине врши на систематичан и структурисан начин. Планирано је да се до половине 2018. године развије безбедна база података којој ће све институције за спровођење права моћи да приступе, као и да уносе релевантне обавештајне податке. Да би се остварио наведени план предвиђено је побољшање информационог система у институцијама за спровођење права.

Имајући у виду значај статистичких података за праћење учинка појединих институција, као и за праћење података о трендовима и уочавање проблема у систему спровођења права интелектуалне својине, планирано је да све надлежне институције направе поуздане и транспарентне моделе статистичког извештавања. Ови модели ће бити компатибилни са базама података Опсерваторије ЕУИПО-а.

Наставиће се са кампањама подизања свести јавности о штетности куповине пиратских и кривотворених производа. Ове кампање ће се организовати за различите интересне групе.

У циљу јачања координације рада различитих тела надлежних за спровођење интелектуалне својине интензивираће се рад Координационог тела и његових радних група. Поред постојећих радних група овог тела планира се образовање Акционе групе

која ће се бавити идентификацијом и неутралисањем произвођача, увозника и дистрибутера кривотворене и пиратске робе.

Имајући у виду међународни карактер повреда права интелектуалне својине изузетно је значајно да домаће институције за спровођење права интелектуалне својине успоставе оперативну сарадњу са међународним институцијама које се баве спровођењем права интелектуалне својине. Развијаће се билатерална прекогранична сарадња, а и сарадња са међународним институцијама, као што су Интерпол, Еуропол, Светска царинска организација и Опсерваторија ЕУИПО-а. Радна група за међународну сарадњу Координационог тела стараће се о координацији активности и размени информација о оствареној оперативној сарадњи између различитих институција.

Координационо тело стараће се о координацији горе наведених активности у надлежним институцијама. Ово тело ће се састајати најмање једном у шест месеци, а између састанака радиће његове Радне групе. Планирано је да Координационо тело организује годишње конференције на тему спровођења права интелектуалне својине на којима ће учествовати представници свих институција за спровођење права и носиоци права. Циљ је да се учесници информишу о актуелним догађајима, да размене најбољу праксу и успоставе међусобне контакте.

Мере Сектора тржишне инспекције Министарства трговине, туризма и телекомуникација планиране за период 2017-2018 – Тржишна инспекција ће у 2017. години наставити са едукацијом и укључивањем тржишних инспектора у активно коришћење софтвера ИНЕС +, као и у примену процедура за повлачење, складиштење и уништавање кривотворене и пиратске робе у складу са ЕУ стандардима. Планирано је да до краја првог квартала 2017. године Влада донесе Уредбу којом се ближе прописује поступање са кривотвореном робом, као и да пуна примена наведене уредбе почне у 2017. години. Након доношења наведене уредбе биће организована свеобухватна едукација за њену примену.

Планирано је да се настави са обукама о претраживању Интернета у циљу сузбијања Интернет пиратерије и кривотворења.

У циљу повећања своје ефикасности, тржишна инспекција ће наставити да развија сарадњу са носиоцима права интелектуалне својине. Тржишна инспекција ће се старати да задржи тренд повећања обима свога рада који је био остварен у 2015. години, са 3.527 обављених инспекција.

Користећи брошуре и друге материјале који су урађени у оквиру ИПА-2011 Твининг пројекта, тржишна инспекција у сарадњи са другим органима за спровођење права интелектуалне својине, наставиће спровођење кампања о штетности кривотворених производа за потрошаче.

Планирано је активно учешће представника тржишне инспекције у раду Координационог тела и његовим радним групама.

У Сектору тржишне инспекције Министарства трговине, туризма и телекомуникација планирано је повећање броја запослених за два извршиоца у Београду, за једног у Нишу и једног у Новом Саду.

Ради јачања капацитета тржишне инспекције Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Република Србија је затражила помоћ Европске уније кроз Твининг пројекат ИПА 2016 „Заштита и спровођење права интелектуалне својине”, чијом би се реализацијом даље наставила подршка раду тржишних инспектора и других представника органа за спровођење права. За овај пројекат је предата пријава. Едукација тржишних инспектора наставиће се и у оквиру ТАИЕХ инструмената.

Мере Управе царина планиране за период 2017-2018 - У складу са новим овлашћењима Управе царина у вези контроле малих поштанских пошиљки, која се заснивају на Уредби о условима и начину за примену мера за заштиту права интелектуалне својине на граници, обављена је обука царинских службеника у поштама царина у Београду, Нишу и Новом Саду. У наредном периоду планиран је наставак примене наведене уредбе.

Планира се јачање регионалне сарадње у спровођењу заштите права интелектуалне својине од стране царинских органа и шира примена система анализе и управљања ризицима код селекције пошиљки сумњивих са аспекта повреде права интелектуалне својине. Ова сарадња ће се, између осталог, спроводити и кроз адекватне програме обуке (Програм Царина 2020, Таіех).

У периоду 2017-2018. године планирано је да се унапреде расположиви софтвери и базе података у циљу развоја електронске размене података и информација са осталим учесницима у поступку заштите права интелектуалне својине. Унапредиће се пласирање релевантних информација свим царинским службеницима на граници, биће израђени електронски записници о обустављању пуштања или привременом задржавању робе, а биће израђени и планови за електронско повезивање Управе царина са релевантним институцијама које се баве спровођењем заштите права интелектуалне својине у Републици Србији.

Планирано је активно учешће представника Управе царина у раду Координационог тела и његовим радним групама.

Мере правосудних органа – Правосудним законима је у 2014. години остварена концентрација грађанске судске надлежности из области интелектуалне својине, па су створени услови за ефикасно стручно усавршавање судија у овој области. Такође, Закон о високом савету судства („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 101/10, 88/11 и 106/15) и Закон о Државном већу тужилаца („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 101/10, 88/11 и 106/15) предвиђају обавезну почетну и сталну обуку судија, јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца и одређују да Правосудна академија реализује те обуке. Стална обука судија и тужилаца је обавезна у случају битних промена прописа, те се стога планира и да свака промена прописа из области интелектуалне својине буде праћена и одговарајућом обуком судија.

Делатност Правосудне академије, поред обуке, обухвата и успостављање сарадње са домаћим и међународним институцијама, као и издавање публикација и информационе и документационе послове. Између Завода и Правосудне академије је у 2010. години закључен Споразум о сарадњи на основу кога ЕИЦ Завода учествује у програмима сталне обуке судија и тужилаца, предвиђеним чланом 43. Закона о правосудној академији

(„Службени гласник РС”, бр. 104/09, 32/14 - УС и 106/15). Завод и Правосудна академија од 2011. године сачињавају годишње програме обуке из области интелектуалне својине. Ови програми садрже основне семинаре о правима интелектуалне својине за нове судије и тужиоце и напредне семинаре на којима се разматрају актуелна питања, као што су: процена штете, уништење робе, објављивање пресуде, кривична одговорност правних лица, електронски докази и сл. На семинарима напредне обуке се поред домаћег законодавства разматрају Директиве ЕУ, као и домаћа пракса и пракса Суда правде ЕУ. До сада је организовано 10 семинара који су високо оцењени од стране судија и тужилаца. На овим семинарима као предавачи учествовали су поред домаћих стручњака и експерти из ЕУ, захваљујући ТАИЕХ и другим програмима ЕУ.

У циљу обезбеђења квалитетног суђења и ефикасне примене нових прописа усклађених са прописима ЕУ, наставиће се и у претприступном периоду са сталном обуком судија и тужилаца, а посебно са семинарима на којима ће се разматрати одлуке Суда правде ЕУ. У том циљу Република Србија ће аплицирати за ТАИЕХ и друге програме ЕУ.

Мере Посебног тужилаштва за борбу против високо технолошког криминала - Даље јачање капацитета Посебног тужилаштва за борбу против високо-технолошког криминала биће обезбеђено изменом релевантних подзаконских аката у циљу побољшања организационих, кадровских и техничких капацитета за борбу против високо-технолошког криминала. Капацитети Посебног тужилаштва за борбу против високо-технолошког криминала биће ојачани проширењем систематизације за два заменика јавних тужилаца, два помоћника тужилаштва и три члана административног особља уз обезбеђење адекватних материјално-техничких услова.

Такође, јачање капацитета Посебног тужилаштва за борбу против високо-технолошког криминала биће спроведено и кроз специјализоване обуке.

Планира се јачање сарадње између државних органа и организација цивилног друштва у борби против високотехнолошког криминала која ће бити реализована потписивањем споразума о сарадњи у овој области.

Мере Министарства унутрашњих послова - Планира се континуирана обука свих запослених у обе специјализоване службе Дирекције полиције.

Мере за јачање координације између органа за спровођење права интелектуалне својине - Нацртом стратегије интелектуалне својине планиране су мере и активности за даље јачање система координације институција надлежних за спровођење права интелектуалне својине. Кључну улогу у овом процесу имаће Координационо тело и његове радне групе. У претприступном периоду интензивираће се рад Координационог тела. Радне групе су обавезне да Координационо тело редовно извештавају о свом раду достављањем писаних извештаја.

Планирано је да се у оквиру Радне групе за размену података, којом руководи представник тужилаштва за високотехнолошки криминал, а која је отпочела рад на утврђивању јединствене методологије за прикупљање и обраду статистичких података, интензивира рад на бољој размени података између надлежних органа. Након усвајања

наведене методологије од стране институција укључених у спровођење права интелектуалне својине, извршиће се анализа њихових ИТ капацитета. Ове активности планиране су за период 2017-2018. година. Истовремено, планиране су активности на успостављању боље размене оперативних података између институција које су укључене у спровођење права интелектуалне својине. У реализацији наведених активности очекује се помоћ ЕУ кроз затражени Твининг пројекат ИПА 2016 „Заштита и спровођење права интелектуалне својине”.

IV. ПРИХВАТАЊЕ ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕУ

Република Србија прихвата тековине Европске уније (ЕУ) у Поглављу 7 Право интелектуалне својине и биће у позицији да их у потпуности спроведе до ступања у чланство онако како оне гласе на дан 1. јула 2016. године.

Република Србија ће спровести преостале тековине, тј. тековине настале након 1. јула 2016. године до ступања у чланство ЕУ, у складу са резултатима преговора у овом поглављу.

Република Србија не захтева специфична прилагођавања у оквиру овог поглавља.